

KVARTALSRAPPORT

4. Kvartal 2009

Innhold

NÆRINGSPOLITIKK	3
Produksjon og miljø	3
Fornybar energiproduksjon mot 2020	3
”Retningslinjer for revisjoner”	3
Forskrift om utleie av vannkraftproduksjon	3
Støtteordninger	4
EUs fornybardirektiv	4
Forbrenningsavgift	5
Biokraft	5
Ferge	5
Fjernvarme	5
Eiendomsskatt på vannkraft produksjonsanlegg	5
Nett	6
Nettpolitikk	6
Nettorganisering - Bemanningsforskriften	6
Nettregulering (inntektsrammer)	6
Tariffer og anleggsbidrag	7
Medlemsbesøk – regionale verksteder	7
Sluttbrukermarkedet	7
Avanserte måle og styringssystemer (AMS)	8
Sentralnettets utstrekning	9
Systemansvar - systemtjenester og godtgjørelse	9
Beredskap i kraftforsyningen	9
Internasjonal virksomhet	10
Fellesføring med Telenor	10
Utkast til forskrift om merking av luftfartshinder	10
Fremføring av infrastruktur i veigrunn	10
Press på luftledninger	11
Energieffektivisering	11
ARBEIDSGIVERPOLITIKK	12
Læretiden i bedrift – krav, erfaringer og utfordringer	12
Forum for høyere utdanning	12
Ny AFP- ordning i privat sektor samtidig med offentlig pensjon i privat pensjonskasse	13
Tvistesaker lokale lønnsforhandlinger 2009	13
KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT	14
Medieomtale	14
Medlemskommunikasjon	15

Næringspolitikk

Produksjon og miljø

Fornybar energiproduksjon mot 2020

Hovedfokus i prosjektet har vært å bidra til bedre prosesser for realisering av fornybar energi. Etter hvert har dette også inkludert realisering av nett. Energi Norge har arrangert et faglig verksted med fokus på vindkraft og nett 19.11., og et tilsvarende verksted med fokus på vannkraft 8.12. Deltakerne på disse verkstedene kom fra forvaltning, vertskommuner, miljøbevegelse, ulike kompetansmiljøer og bransjen. Spørsmål som ble diskutert var: Hva kjennetegner det ”gode prosjekt”? Hva hindrer realisering? Hvordan kan vi få til bedre prosesser?

Energi Norge startet i desember et arbeid med sikte på utforming av konkrete og begrunnede forslag til forbedringer i samfunnets prosesser knyttet til fornybar energi og nett. Dette er spørsmål myndighetene også er opptatt av, blant annet i forbindelse med implementeringen av fornybardirektivet Vi vil i dette arbeidet blant annet bygge på de gjennomførte verkstedene og på resultater fra studier som er gjennomført eller som er under ferdigstilling

”Retningslinjer for revisjoner”

NVE har sendt på høring et forslag til retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vannkraftverk. I NVEs høringsbrev av 26. november blir Energi Norge oppfordret til å avgi felles uttalelse på vegne av våre medlemmer. Høringsfristen er 26. mars 2010.

Retningslinjene tar utgangspunkt i dagens regelverk for revisjoner. I Soria Moria II står det at Regjeringen vil ”gjennomgå regelverket knyttet til revisjon av vassdragskonsesjoner”. Hvordan denne prosessen er tenkt gjennomført, i lys av at NVE nå sender på høring et utkast til retningslinjer basert på eksisterende regelverk, er foreløpig uklart.

I retningslinjene er det også tatt inn hvordan EUs vanddirektiv og vannforvaltningsforskriften bør håndteres sammen med revisjoner. Dette tema er fortsatt uavklart på departementsnivå mellom OED og MD, og de foreliggende regionale forvaltningsplaner som er vedtatt i alle fylkesting i oktober er ikke godkjent i regjeringen i påvente av en nasjonal harmonisering, som er varslet i første kvartal 2010. I NVEs veileder framgår derfor konsesjonsmyndighetenes anbefaling av hvordan dette skal håndteres.

Energi Norge har startet arbeidet med å utforme en høringsuttalelse som vil bli klarert i relevante fora.

Forskrift om utleie av vannkraftproduksjon

Olje- og energidepartementet (OED) sendte 16. desember et utkast til forskrift om utleie av vannkraftproduksjon og om bruk av driftsoperatører på høring. Etter den nye hjemfallsordningen vil ikke private aktører heretter få konsesjon til erverv av vannfall. I OEDs forslag åpnes det imidlertid for at kraftverk med tilhørende vannfall kan leies ut både til private og offentlige aktører for en periode på inntil 15 år. Drift og vedlikehold kan settes bort til en driftsoperatør for en tilsvarende periode.

Energi Norge vil avgi høringsuttalelse i til forskriftsutkastet. Høringsfristen er 15. mars 2010.

Støtteordninger

26 november offentliggjorde OED en overgangsordning til det framtidige el-sertifikatmarkedet mellom Sverige og Norge. Ordningen gir en rett til å delta i det felles el-sertifikatmarkedet når det starter opp.

Ordningen omfatter alle anlegg med byggestart etter 7.9.09. I tillegg omfatter ordningen vannkraftverk med byggestart etter 1.1.2004, og med installert effekt inntil 1 MW (mikro- og minikraftverk). Det antas at volumet for mikro- og minikraftverk utgjør mindre enn 0,3 TWh.

Det er viktig å være klar over at det ikke følger noen penger med denne ordningen. Det eneste den sier er at dersom man investerer i dag, så vil anlegget kunne bli en del av sertifikatordningen fra 1.1.2012 dersom det blir enighet mellom Sverige og Norge. Dersom det ikke skulle bli enighet og det ikke blir noen sertifikatordning, må prosjekter som startes opp i dag forsvare sin lønnsomhet uten støtte. Ordningen er slik vi ser det ment for å hindre at man ikke stanser utvikling av nye prosjekter fram til 1.1.2012 i påvente av sertifikatordningen.

For å få til et felles sertifikatmarked er det viktig med harmoniserte rammebetingelser i Sverige og Norge når det gjelder nett-tilknytning. Energi Norge har engasjert Xriga til å lage en oversikt som viser behovene for harmonisering når det gjelder anleggsbidrag og nett-tariffer i det kommende sertifikatsystemet. Rapporten vil foreligge i februar.

Lenke til pressemeldingen fra OED om overgangsordningen finner du [her](#).

For å bidra til å bygge opp kompetansen i bransjen, tilbyr Energiakademiet et [kurs om el-sertifikater](#) i Oslo 11. mars.

EUs fornybardirektiv

Vi har ikke blitt trukket inn i prosessen om forhandlingene mellom Norge og EU om fornybardirektivet. Vi har likevel en forståelse av er at forhandlingene ennå ikke har kommet skikkelig i gang. Det er bekymringsfullt at OED overhode ikke trekker inn bransjen i utforming av posisjonene, særlig med bakgrunn i utviklingen i retning av kraftoverskudd i Norden.

Sammen med Statkraft har Energi Norge fått Econ Pøry til å utarbeide en rapport om sammenhengene mellom samfunnsøkonomi, kabler og fornybar kraftproduksjon i Norge. Bakgrunnen er å kunne bidra med konstruktive innspill til OED i prosessen med å formulere posisjon i forhandlingene om fornybardirektivet. De foreløpige anbefalingene i rapporten er:

Norge bør søke et fornybarmål som så langt mulig balanserer kraftmarkedet

Utenlandskabler er i seg selv lønnsomme og bør bygges

Det er riktig å bygge ut den kabelkapasitet det er mulig å få til fram til 2020 for å unngå et ”innestengt” kraftoverskudd og sikre verdien i norsk kraft

Et for høyt fornybarmål må eventuelt realiseres med andre virkemidler enn kraftutbygging i Norge

Elektrisitet som framtidens energibærerElektrisitet vil være den viktigste energibæreren i et samfunn der vi skal nå målene om kraftige reduksjoner i klimagassutslipp. Likevel er det i offentligheten en allmenn oppfatning av vi må redusere vår bruk av elektrisitet og gå over til andre energibærere. Dette er nedfelt i stortingsvedtak i forbindelse med revisjon av energiloven og f.eks som grunnlaget for den kommende energimerkeordningen - [se lenke til komiteinnstillingen](#). Vi ser at dette brer om seg i utforming av regelverk og forskningsprosjekter. Energi Norge vil framover arbeide aktivt for å snu

denne utviklingen i retning av en politikk der man erkjenner de hovedlinjene som ble trukket opp i rapporten ”Den grønne ledertrøya” der elektrisitet blir bærebjelken i framtidens energiforsyning.

Forbrenningsavgift

I løpet av 2009 har eksport av avfall til Sverige gitt mindre tilgang for avfall for norske fjernvarmeverk. Bransjen ser at den særnorske forbrenningsavgiften i praksis fungerer som et eksportsubsidie, og har arbeidet for fjerning av denne avgiften for å jevne ut konkurransevilkårene.

Energi Norge har i perioden trappet opp arbeidet med dette, og blant annet deltatt på høringer på Stortinget om saken. I stasbudsjettet varsler regjeringen at Finansdepartementet skal se på forbrenningsavgiften fram mot revidert budsjett. Bransjen er invitert med i arbeidet. I lys av dette har Energi Norge gått sammen med andre aktører på området for å gjøre et felles framstøt.

Biokraft

Energi Norge har arbeidet med å bedre rammevilkårene for biokraftproduksjon, fram mot introduksjon av grønne sertifikater. Med dagens system fanges ikke strømproduksjon i bioanlegg opp av de eksisterende støttesystemene.

Ferge

Energi Norge har bidratt til å sette i gang et forprosjekt som skal se på elektrifisering av ferger. Prosjektet skal drives av miljøstiftelsen Zero. I første omgang er det snakk om mulighetsstudier. Elektrifisering av ferger vi kunne gi betydelig reduksjon av utslipp av klimagasser og NOx.

Fjernvarme

Ingen fjerning av forbrenningsavgiften i stortingets finansinnstilling, men derimot en merknad om å utrede avgiften til revidert.

Bransjen jobber videre med dette mot revidert nasjonalbudsjett.

Energimerkeordningen ble vedtatt 17.12.09, men OED meldte at den fortsatt er under utvikling, og det er rom for endringer. Norsk Fjernvarme ønsker en modell som legger opp til energiomlegging og er mer i tråd med direktivets krav om bruk av primærenergifaktorer som angår kvaliteten av energien som brukes.

NVE arbeider med et forslag om regulering av fjernvarmeprisen. Bransjene er uenige i NVEs tolkning av energiloven på dette

Eiendomsskatt på vannkraft produksjonsanlegg

LVK vedtok på sitt landsmøte i august en resolusjon med krav om at maksimumsverdien ved fastsetting av eiendomsskatt på vannkraftverk skal oppheves. Maksimumsverdien er i dag 2,35 kroner per kWh. Slik metoden for fastsetting av eiendomsskattetakst er, vil en fjerning av maksimumsverdien i en periode med svært lavt rentenivå medføre en betydelig skatteøkning for de fleste vannkraftprodusenter.

På oppdrag fra Energi Norge har ECON Pöyry analysert konsekvensene av en slik eventuell endring. Flere medlemsbedrifter har også gjennomført konsekvensanalyser. Energi Norge har gjennomført flere møter med politiske myndigheter for å synliggjøre konsekvensene av forslaget. Vi antar at eiendomsskatt og maksimumsverdi blir et tema også videre fremover og vi vil fortsatt ha temaet sentralt på agendaen i kontakt med politiske grupperinger fremover.

Nett

Nettpolitikk

Energi Norges nettpolitikkgruppe har hatt et møte i dette kvartalet. Fokus har vært på NVEs utredninger for OED om tariffen og nettregulering. Andre viktige temaer har vært økning i nettleien og bemanningsforskriften.

Nettorganisering - Bemanningsforskriften

Så langt er det ikke fatt en avgjørelse i saken.

Energi Norge har gjennomført oppfølgingsmøter mot OED og politiske partier.

Høring om forskrift om utleie av vannkraftanlegg og om bruk av driftsoperatør (utleieforskriften) kom på 16.12.09. Høringsfristen er 15.3. Denne høringen vil gi en ny mulighet til å komme med innspill til bemanningsforskriften.

Vi vil ha politisk oppfølging av saken og har også hatt møter med regjeringsfraksjonene i EMK i november og desember.

Nettregulering (inntektsrammer)

Energi Norge har utarbeidet en handlingsplan for det videre arbeidet med nettreguleringen.

Vi arrangerte et verksted 6.10. På verkstedet ble noen faglige utredninger presentert og diskutert. Forslag til videre arbeid ble presentert, og det ble gitt støtte til å starte et felles prosjektarbeid i bransjen (med KS-Bedrift og Defo) der NVE skal inviteres til å delta. Dette ble så igangsatt med NVE som observatør. Prosjektet ser på mål, krav til framtidig nettregulering og vurderer ulike konsepter.

Vi har holdt innlegg på NVEs energidager, og reguleringen var et tema på nettkonferansen.

SNF/NHH har sluttført et arbeid om mulig behov for justeringer i NVEs tillegg for investeringer som ble vedtatt fra nyttår. Vi har sendt brev til NVE om dette. NVE kommer til å gjennomføre en justering av inntektsrammene for dette.

Vi har arbeidet for at NVE skal gå gjennom fastsettelsen av referanserente på nytt, med tanke på at den skal øke noe. Dette vil bedre investeringsinsentivene. Saken vil bli fulgt opp i 2010.

Vi har avgitt høringsuttalelse knyttet til NVEs forslag om å innskrenke nettselskapenes klageadgang knyttet til inntektsrammefastsettelsen. NVE trakk blant annet som følge av dette, forslaget sitt.

Vi har gitt kommentarer til NVEs høring på endring i normkostnadsmodellen for distribusjonsnett. Her er det fra 2010 innført forbedringer når det gjelder småkraft og øyer.

OED starter 2010 en ekstern gjennomgang av inntektsrammereguleringsmodellen

OED har bedt NVE gå gjennom reguleringen med tanke på investeringer og effektivitet, og NVE gir rapport tilbake til OED 20.januar

Et av Energi Norges krav til ny regulering fra 2007 var at bransjen som helhet skulle avkastningsreguleres. Dette ga et tillegg i sum inntektsramme for 2010 på 1,68 milliarder. For 2009 var tillegget om lag 900 millioner kroner

Tariffer og anleggsbidrag

I forbindelse med endringene i energiloven skal myndighetene gjennomføre en gjennomgang av nettreguleringen som omfatter tariffutjevning, nasjonale nettariffer, anleggsbidrag etc. Den gjennomføres høsten 2009 med rapporteringsfrist til OED 20.01.10. Energi Norge gjennomfører egne analyser knyttet til dette, og vi vil arrangere et medlemsmøte den 9.2.2010.

Arbeidet knyttet til vår posisjon i forbindelse med nye drøftinger med Statnett i 2010 om prisstrategi for sentralnettet, er startet.

Vi har startet et arbeid knyttet til ”tilknytningsregime for småkraft”.

Energi Norge har også begynt å se på forhold knyttet til nettariffer og ”grønne sertifikater”.

Det har vært en høring knyttet til endring i regelverket for tariffing av fellesmålte kunder og utvidelse av muligheten til å beregne anleggsbidrag. Det siste er inntil videre stilt i bero mens regelverket knyttet til fellesmåling er vedtatt fra 1.1.2010. NVE endret etter påtrykk fra bransjen regelverket slik at resultatet ble bra

Medlemsbesøk – regionale verksteder

Vi har gjennomført noen flere medlemsbesøk i 3. kvartal. Disse har gitt oss nyttig informasjon om utfordringene til medlemmene. I 2010 legger vi opp til og arranger regionale verksteder.

Market design

Et internt norsk seminar om organisering og finansiering av utenlandsforbindelser med deltakere fra medlemmer, Norsk Industri, FSN, KS-bedrift, OED, NVE og Statnett, er gjennomført. Seminaret hadde fokus på behovet for kabler til utlandet og om kabler til utlandet er å oppfatte som naturlig monopol.

I Statnetts behandling av Skagerrak 4 kabelen i Brukerrådet støttet Energi Norge en søknad om konsesjon under forutsetning om at prosjektet kan vise en betydelig samfunnsøkonomisk gevinst for Norge og at Norges forpliktelser ift. ITC kostnader for samtlige Skagerrak forbindelser reduseres betydelig. Energi Norge fikk full støtte fra et samlet Brukerråd for sine forslag. Energinet.dk har i forhandlinger med Statnett påtatt seg alle ITC kostnader utover tap for alle Skagerrakforbindelsene. Energinet.dks forpliktelse er ikke tidsbegrenset.

Guidelines for ITC og tariffing legges nå frem for komitologi med et utgangspunkt som i all hovedsak er i tråd med Energi Norges interesser. Saken er imidlertid ikke sluttført og mulige endringer kan bli foretatt i innspurten. Det er blant annet press fra enkelte hold for å øke potten for ITC og utvide rammene for innmatingstariffene. Energi Norge arbeider aktivt med innspill overfor kommisjonen for å forhindre en slik utvikling.

Arbeidet med market design er fulgt opp med hovedfokus på kabelstrategi, oppfølgingsprosjekt med Frontier Economics vedr. kabler til utlandet, regelverksutvikling i EU/ERGEG og samarbeidsgruppen mellom Nordenergi og NWE-MPP.

Med bakgrunn i arbeidet i market design har Energi Norge bidratt med innlegg på Norges Energidager om utfordringer i EU sett fra norsk aktør hold.

Sluttbrukermarkedet

I løpet av høsten har pågående utredning om et harmonisert nordisk sluttbrukermarked fått ny aktualitet ved at Nordisk Ministerråd har bedt om at det arbeides videre med dette med sikte på

etablering av et harmonisert marked fra 2015. Energi Norge tar aktivt del i prosesser på nordisk nivå og en egen faggruppe fra medlemsbedriftene er engasjert i arbeidet.

NVE utreder mulige endringer i reglene for leveringsplikten og hvordan nettselskapene gjennomfører sin nøytralitetsplikt. Dette skjer sannsynligvis på bakgrunn av de inntrykk NVE har dannet seg ved gjennomføring av tilsyn hos nettselskapene.

EnergiNorge har gitt uttrykk for at leveringsplikten gjennomføres på en ansvarlig måte av bedriftene. Det kan imidlertid være vanskelig å skille mellom sårbare kunder på leveringstariffen og andre som ikke tar initiativ til å skaffe seg en kraftleverandør til tross for kraftfulle informasjonstiltak.

Energi Norges temadager om nøytralitet har vært godt besøkt. Det kan synes som at det kan være behov for ytterligere bevisst gjøring om tema i integrerte selskaper.

Avanserte måle- og styringssystemer (AMS)

NVE har foretatt en samlet gjennomgang av innspill og synspunkter som fremkom i høring av utkast til forskriftsbestemmelser om innføring av AMS.

Kort oppsummert er NVEs konklusjon:

Etter første halvår 2009 når resultatene fra EUs M/441 foreligger, vil NVE vurdere behovet for endringer i forslaget til forskrift. Tidligste tidspunkt for vedtak om forskriften blir høsten 2010.

Unntaksregler – NVE vil se nærmere på hvilken grense som skal gjelde for fritak for utrusting av et målepunkt med AMS.

Overgangsregler – NVE finner det ikke hensiktsmessig å gi utsettelse eller stille reduserte krav til selskap som har installert AMS utstyr

NVE vil arbeide videre med å avklare grenseflaten mellom regelverket for energi- og personvernlovgivningen

Finansiering – NVE vil behandle dette i en egen sak.

Videre arbeid – NVE vil følge standardiseringsarbeidet i Europa og vil når første del av M /441 foreligger etter sommeren 2010 foreta en vurdering av om det foreligger grunnlag for å utarbeide et nytt utkast til regler om innføring av AMS.

Dersom NVE foreslår betydelig endring av utkastet til forskrift om innføring av AMS, vil konsekvensene kunne bli betydelig utsettelse med innføring av AMS i Norge. Motsatt så vil en frist om ferdigstilling av utrulling av AMS innen 2016 bety at selskapene må planlegge konkrete tiltak som prosjektorganisering, kontraktsinngåelser fra og med 2011.

Energi Norge følger opp utviklingen på området gjennom prosjektet ” Miljøgevinst ved innføring av AMS ” og ved at det etableres et FOU oppdrag som ser på konsekvenser av AMS og SmartGrid for nettselskaper og kraftleverandørenes IKT kapasitet. Kraftsystem

Brukerrådet

Følgende hovedtema er tatt opp i Statnetts brukerråd:

SK4 (se over).

Med utgangspunkt i den rådende kraftbalansen ser Statnett ikke behov for energiopsjoner for tappesesongen 09/10.

Sima – Samnanger. Energi Norge støttet Sima-Samnanger prosjektet og Statnetts anbefalinger og understreket behovet for å fremheve at det er foretatt grundige vurderinger av de miljømessige og naturmessige aspekter ved denne saken i NVEs skjønnsutøvelse. Energi Norge foreslo videre at Brukerrådet burde avgi en separat uttalelse vedr. investeringsbeslutninger generelt sett ift. fornybarkrav og behovet for å realisere nye investeringer.

Sentralnettets utstrekning. Energi Norge har etterlyst Statnetts posisjon ift. eierskap til nett ifb. med en eventuell utvidelse av sentralnettet.

Intra dag handel. Statnett foreslo et nytt konsept for intra dag handel som innebærer bla. en kapasitetsauksjonering. Energi Norge uttrykte skepsis ift. forslaget med bakgrunn i økte administrative kostnader for aktørene og redusert likviditet i et allerede lite likvid marked. Videre fremhevet Energi Norge at forslaget ikke er i tråd med rådende europeisk tankegang.

Omorganisering av Statnett. Statnetts omorganisering medfører at netteierrolle og systemansvarsrollen slås sammen. Energi Norge uttrykte skepsis ift. hvordan dette ville påvirke systemansvarliges nøytralitet og muligheten for å skille systemansvaroppgavene og utøvelsen av disse fra Statnetts rolle som netteier. Energi Norge ba Statnett beskrive grep for å tydeliggjøre disse funksjonene i den nye organisasjonsmodellen.

Sentralnettets utstrekning

I forbindelse med NVEs arbeid med sentralnettets utstrekning har Energi Norge oversendt skriftlig innspill og avholdt flere drøftingsmøter med NVE, hvor innspill til det videre arbeidet er gitt. Konsulentfirmaet Xrgia er engasjert for å vurdere de fordelingsmessige og tariffmessige virkningene av en utvidelse av sentralnettet. Avsluttende rapport leveres i januar 2010. Det er videre planlagt et næringspolitisk verksted hvor Energi Norges posisjon vedr. sentralnettets utstrekning vil bli diskutert med medlemmene.

Systemansvar - systemtjenester og godtgjørelse

Statnetts arbeid er løpende fulgt opp i Statnetts forum for systemtjenester og underliggende arbeidsgrupper. Det er avholdt en workshop med produsentmedlemmer som er engasjert i ulike arbeidsgrupper hos Statnett vedr. systemtjenester og godtgjørelse. Energi Norge har holdt innlegg på Norges Energidager på temaet konsekvenser av feil i kraftsystemet.

Beredskap i kraftforsyningen

Energi Norge har deltatt på styringsgruppe møte i KMB prosjektet ”Vulnerability and security in a changing power system”. Prosjektet ligger i rute ift. plan.

Energi Norge og Energi Akadamiet har avholdt møte med NVE om utfordringer ift. beredskap i kraftforsyningen med tanke på fremtidig samarbeid ift. næringspolitikk, HMS, kompetanseutvikling etc. og ulike produkter og tjenester Energi Akadamiet kan bidra med ift. NVEs ulike forvaltningsområder innen beredskap og forsyningsikkerhet.

Energi Norge har meldt inn medlemskandidater til ulike referansegrupper i NVEs arbeid med ulike beredskapsmessige arbeidsgrupper knyttet til beredskapsforskriften.

Internasjonal virksomhet

EU / ERGEG / Nordenergi

Markeds design og integrasjon

Deltatt på Eurelectric workshop om frekvens problemer i kraftsystemet og ulike avbøtende tiltak og behov for regelverksendringer. Norske løsninger og problemstillinger ift. systemtjenester og godtgjørelser ble spilt inn på møtet.

Energi Norge har deltatt i paneledebatten på ”EMART” (traderkonferanse i Barcelona med 400 deltakere). Energi Norges standpunkter vedr. allokering av kapasitet for utveksling av system- og balansetjenester ble behørig spilt inn.

Deltakelse på ERGEGs seminar ”The future role of the regulation Initiatives in the framework of the 3rd legislative package.”

Fellesføring med Telenor

Det er per utgangen av november 2009 inngått 86 fellesføringsavtaler for svakstrøm og lavspenning mellom Telenor og nettselskap. Dette utgjør 67 % av nettselskapene og 81 % av alle fellesføringer (unntatt Hafslund Nett).

Utkast til forskrift om merking av luftfartshinder

Samferdselsdepartementet har opphevet Luftfartstilsynets vedtak av 4. juni 2009 (Protura saken) i sin helhet. Dette betyr at Protura AS og deres antikollisjonssystem TAS600 igjen er godkjent på lik linje med OCAS AS sitt system. Utover dette er det lite nytt i saken.

Energi Norge vil ha høyt fokus på saken i tiden fremover.

Fremføring av infrastruktur i veggrunn

I november tok Energi Norge initiativ til å starte opp et prosjekt som skal jobbe med bedre rammebetingelser for fremføring av infrastruktur i offentlig vei. Bakgrunnen for prosjektet er utkastet til forskrift og administrative og tekniske retningslinjer for legging og flytting av ledninger over, under og langs riks- og fylkesveier. Vegdirektoratet sendte dette ut på høring i desember 2007. I høringssvarene fra spesielt ledningseierne, men også fra andre, fikk Vegdirektoratet mye kritikk for sitt utkast. Mye av kritikken rettet seg spesielt mot ubalansen i favør av veieier. Etter dette har saken stått stille hos Vegdirektoratet. Derimot har enkelte kommuner vist seg fra den kreative siden og innskjerpet sine retningslinjer. Disse innskjerpelsene har igjen medført meget store kostnadsøkninger, samt andre utfordringer for ledningseierne i fm. fremføring av infrastruktur i kommunal vei.

Prosjektet er godt i gang. Vi har lyktes med å samle hele ”lednings Norge” til dette prosjektarbeidet, noe vi ser på som en stor fordel, med tanke på synlighet og styrke bak vårt budskap. Prosjektet består av følgende medlemmer; Telenor, Norsk Vann, KS Bedrift, Ventelo, Norsk Fjernvarme, Norsk Bynettforening, Kabel Norge, IKT-Norge, Avfall Norge, Norsk Energigassforening, Abelia og Energi Norge. I tillegg til nevnte prosjektmedlemmer benytter vi oss av ekstern juridisk og teknisk bistand.

Dette er en prinsipiell viktig sak for våre medlemmer. Derfor vil Energi Norge lede dette prosjektet, og samtidig jobbe med andre politiske myndigheter for å fremskaffe en mer balansert forskrift for ledningseierne.

Press på luftledninger

Det er i den siste tiden blitt merkbart mer negativt fokus på luftledninger fra både myndigheter og kommuner. EMK (Energi- og miljøkomiteen) har i desember 2009 levert en innstilling (Innst. 9 S (2009–2010) hvor det bl.a. står, sitat *”Strategien slår fast at bruk av kabel alltid skal vurderes på alle spenningsnivåer, men bruken skal være gradvis mer restriktiv med økende spenningsnivå. Distribusjonsnettet skal som hovedregel legges i kabel i bakken ved fornyelser, og dette vil bidra til at dette nettet gradvis overføres til kabel. I dag er luftledningene i distribusjonsnettet 7,5 ganger så lange som sentralnettet.”* I tillegg har enkelte kommuner bl.a. Oslo forsøkt å forby luftnett, noe både Hafslund og Telenor har påklaget. Energi Norge vil ha fokus på denne saken i tiden fremover, og avventer utfallet av Hafslund og Telenor saken.

Energieffektivisering

Energi Norges fokus på energieffektivisering har økt, og vil få enda større prioritet i tiden fremover.

Energi Norge har i første omgang igangsatt et prosjekt i samarbeid med Econ Pöyry. Formålet med prosjektet er å vurdere hvite sertifikater som virkemiddel for energieffektivisering. Herunder hvordan en ordning med innføring av hvite sertifikater vil påvirke energibransjen inkl. forretningsmuligheter og hvilke aktører som bør involveres. Prosjektet leverer endelig rapport ultimo februar 2010.

Stortinget vedtok 13. mars 2009 endringer i energiloven for å legge til rette for energimerking av bygg og energivurdering av tekniske anlegg. Ordningen ble vedtatt av NVE og trådte i kraft 1. januar 2010. 16. desember ble det likevel utgitt en pressemelding fra Olje- og energidepartementet om at energimerking av bygninger for salg og utleie samt yrkesbygg ikke blir obligatorisk før 1. juli 2010. Frem til 1. juli vil ordningen bli ytterligere kvalitetssikret og videreutviklet.

Energi Norge vil følge utviklingen av nasjonale og internasjonale bevegelser innenfor området energieffektivisering.

Arbeidsgiverpolitikk

Læretiden i bedrift – krav, erfaringer og utfordringer

I 4 kvartal 2009 arrangerte Energi Norge, Sammen med EL & IT Forbundet regionale samlinger om fagopplæringen og opplæring av lærlinger. Samlingene var lagt til Gardermoen, Bergen og Bodø og samlet faglige leder, instruktører og opplæringsansvarlige i energibedrifter over hele landet. Til sammen var det 90 deltakere.

Energi Norge ønsket med dette arbeidet å bidra til å øke kvaliteten på gjennomføringen av læretiden i bedriftene i energibransjen. Høy kvalitet på opplæringen som skjer i bedriften vil bidra til å gi bransje et godt omdømme blant de unge som skal bestemme seg for en utdanningsretning og et framtidig yrke, det vil bidra til å skape mer kvalifiserte fagarbeidere og bidra til å ivareta behovet for framtidig arbeidskraft.

Samlingene tok utgangspunkt i de endringene som innføringen av utdanningsreformen "Kunnskapsløftet" har medført knyttet til innhold og organisering av opplæringen. Deltakerne hadde stort utbytte av å dele erfaringer med nye læreplaner og krav til dokumentasjon og vurdering. Med kunnskapsløftet er læreplanene blitt mer generelle med mer fokus på kompetanse ved endt læretid. Mange bedrifter synes det er vanskelig å bryte ned læreplanen og operasjonalisere kompetansemålene. Videre var en viktig anbefaling fra samlingene at opplæring av lærlinger er en nødvendig investering i framtidig kompetanse, og at det derfor bør være større aksept og rom for å bruke tid på opplæring og motivasjon av lærlinger. Behovet for å utvikle gode modeller for samarbeid med skolene, gjennom utplassering og bedriftspresentasjon ble også trukket fram som helt sentralt i rekrutteringsarbeidet.

Drøftingene og konklusjonen fra samlingen vil være med å legge grunnlag for Energi Norges videre arbeid med fagopplæringen, og vi vil i 2010 arbeide med disse problemstillingene i samarbeid med bedriftsrepresentanter og opplæringskontorene. Som et ledd i dette vil Energi Norge opprette et forum for fagopplæring. Samlingene var et ledd i samarbeidsprosjektet "Jobb med Energi" mellom Energi Norge, EL & IT Forbundet og KS bedrift. Energi Norge vil ta initiativ til å videreføre samarbeidsprosjektet.

Forum for høyere utdanning

11. november 2009 ble Forum for høyere utdanning arrangert på Gardermoen. Det var om lag 40 deltakere fra universiteter, høyskoler og Energi Norges medlemsbedrifter. Hovedtemaet for møtet var gjennomgang av NIFU STEPs rapport "Samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner og energibransjen" og diskusjoner vedrørende oppfølging av rapportens hovedfunn slik de er omtalt i forrige kvartalsrapport.

Avdelingsdirektør Gry Høeg Ulverud fra Kunnskapsdepartementet presenterte Stortingsmelding 44 (2009-2010) "Utdanningslinja". Behovet for mer samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv for å møte framtidige kompetansebehov er et hovedtema i meldingen og regjeringen foreslår flere konkret tiltak som skal bidra til et strukturert samarbeid mellom bedrifter og høyere utdanning. Meldingen legges frem for Stortinget i mars 2010.

Forumet konkluderte med at det må samarbeidet mellom energibransjen og de mest sentrale fagmiljøene må videreføres og styrkes i årene som kommer for å sikre universiteter og høyskoler utdanner de kandidatene som bransjen vil ha behov for på kort og lang sikt. Flere fagmiljø sliter med lite ressurser, få lærekrefter og mange også med liten interesse fra studenter. Dersom det ikke handles fort kan dette føre til en reell fare for underskudd på kjernekompetanse. En anbefaling var at

bedriftene og utdanningsinstitusjonene må jobbe sammen om rekruttering og at bedriftene bør kunne stille folk til disposisjon der hvor mangelen på lærekrefter er prekær. Det ble pekt på at bedriftene må ta et større ansvar for det operative samarbeidet med institusjonene. Energi Norge bør i større grad prioritere å jobbe mot sentrale myndigheter på utdanningsområdet for å øke ressursene til fagområdene som er viktige for energibransjen og synliggjøre konkrete problemstillingene og kompetansebehov bransjen nå står overfor.

Anbefalingene fra Forum for høyere utdanning er gjenspeilet i Arbeidsprogrammet for 2010, og vil også få konsekvenser for videreføringen av samarbeidsavtalene som Energi Norge har med enkelte høyskoler.

Ny AFP- ordning i privat sektor samtidig med offentlig pensjon i privat pensjonskasse

Det har oppstått en utfordring for Energi Norges medlemsbedrifter som er bundet av tariffavtaler gjennom Energi Norge og NHO og som samtidig har forpliktelser ovenfor de ansatte med offentlig pensjon i privat pensjonskasse. Ved innføringen av pensjonsreformen og deretter tilpassende endringer i den private AFP ordningen har det oppstått et avvik til de offentlige pensjonsordninger og tilhørende AFP offentlig sektor.

Ved lønnsoppgjøret i 2009 i offentlig sektor klarte ikke partene å komme til enighet vedrørende deres tilpassing til pensjonsreformen. Resultatet ble hovedsakelig en videreføring av dagens AFP og dagens bruttopensjonsordning.

For Energi Norges medlemsbedrifter som er bundet av både regelverket knyttet til privat sektor og samtidig har en forpliktelse til en offentlig bruttoordning ovenfor sine ansatte får ikke disse ordningene til å passe sammen.

Myndighetene har signalisert at de må se nærmere på denne problemstillingen. Energi Norge har etablert et faglig råd av berørte bedrifter for å kunne påvirke den videre prosessen i en retning som bransjen ønsker.

Twistesaker lokale lønnsforhandlinger 2009

Energi Norge har i fjerde kvartal behandlet i alt 10 lokale lønnsstvier mellom bedriftene og de enkelte lokale fagforeninger. I antall er dette innenfor det som er vanlig.

Når bedriften og de tillitsvalgte ikke klarer å bli enige om lønnsoppgjøret lokalt har man anledning til etter tariffavtalene å bringe saken inn til organisasjonsmessig behandling. I disse organisasjonsmessige møtene vil sentrale representanter fra den enkelte fagforening og de lokale tillitsvalgte møte Energi Norge og representanter fra bedriften. De lokale lønnsforhandlingene drøftes på nytt og de sentrale parter har i oppgave å se om parten kan bli enige.

I 2009 ble det oppnådd enighet i halvparten av sakene, men hvorav den andre halvparten forble uløst. I disse tilfellene er det bedriftens siste tilbud som gjennomføres.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Medieomtale

4. kvartal var rolig mediemessig. Energi Norge var omtalt i 34 oppslag i 4. kvartal mot 119 oppslag i 3. kvartal.

Under er en oversikt over de større proaktive medieoppslagene i allmenne medier:

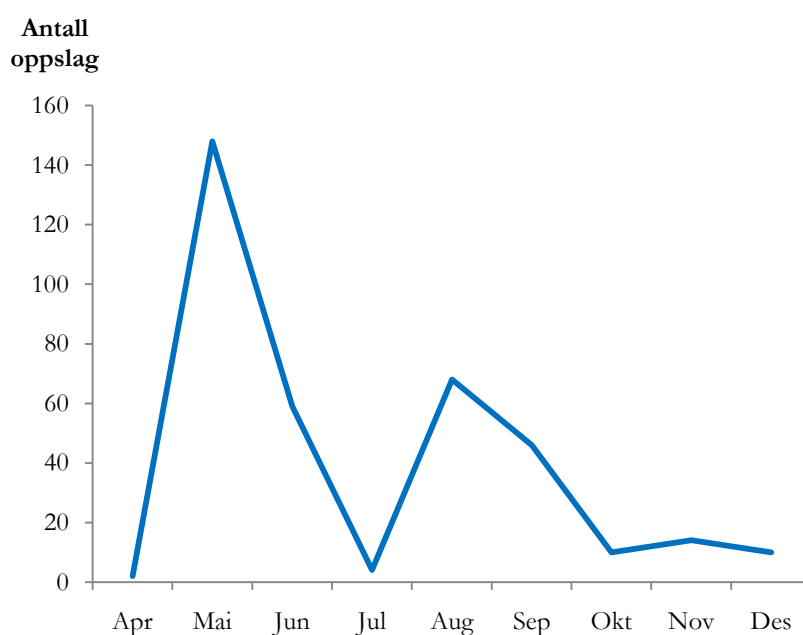
11.11 hadde TV2 Nyhetene et innslag om investeringer i fornybar kraft globalt. Bakgrunnen er en rapport som ble lagt frem i forbindelse med navneendringen fra EBL til Energi Norge. Rapporten viser at investeringene i fornybar kraft var i 2008 for første gang større enn investeringene i fossilbaserte teknologier.

17.11 var Energi Norge intervjuet i Adresseavisen i forbindelse med at GE vurderer å etablere et offshore vindcenter i Norge og Trøndelag. I sine kommentarer la Steinar Bysveen vekt på at en slik etablering dreier seg om teknologiutvikling i Norge og Trøndelag. Norge har attraktive teknologimiljøer som er verdensledende innenfor sitt felt og det er industrimulighetene som må følges i denne saken.

19.11 hadde Aftenposten et større oppslag om energibransjens store rekrutteringsbehov i årene fremover. Kristian Pladsen kommenterte hvilken kompetanse bransjen vil trenge.

25.11 hadde Energi Norge et debattinnlegg av Steinar Bysveen på trykk i Dagsavisen - ”det lykkelige klimavalg”. Tar utgangspunkt i debatten om biodieselavgiften kritiserer regjeringen for å ikke føre en forutsigbar politikk dyrke fram løsninger som gjør det mulig for bedrifter å foreta lønnsomme investeringer som samtidig bidrar til utslippsreduksjoner.

17.12 kommenterte Energi Norge høye spotpriser i et større oppslag i VG. Dagen før var strømprisen i et par timer var oppe i nesten 12 kroner per kilowatttime. Høyest var den i Midt- og Nord-Norge. Energi Norge forklarte bakgrunnen til de høye prisene og argumenterte for at prishoppet skyldes svakheter i strømmettet og at disse må utbedres.

Antall oppslag om EBL per uke i 2 og 3. kvartal 2009. Statistikken er basert på oppslag i de 10 største papiravisene og alle landets nettaviser.

Medlemskommunikasjon

EBL Forum skiftet navn til EnergiForum i fjerde kvartal og hadde to utgaver i denne perioden 2009. Den redaksjonelle profilen på magasinet er fortsatt delt mellom aktuelle nyhetssaker som omhandler Energi Norge og organisasjonens medlemmer, og omtale av kommende kurs, konferanser og temadager. EnergiNytt, tidligere EBL-nytt, sendes ut ukentlig hver fredag. Nyhetsbrevet er en åpen abonnementsjeneste og sendes ut til alle som har meldt seg på tjenesten. EnergiNytt speiler dag til dag arbeidet i EnergiNorge og reflekterer aktuelle saker den siste uken. Nyhetsbrevet er også tilgjengelig som en RSS-feed på førstesiden til energinorge.no. Den nye hjemmesiden energinorge.no ble lansert i forbindelse med navneskiftet i november og er en godt besøkt hjemmeside i fjerde kvartal. I perioden 01.10.09 til 31.12.09 er det registrert 38.182 besøk. Dette er en oppgang fra 24.363 i tredje kvartal, noe som er markant og som må sees i sammenheng med lanseringen av det nye nettstedet. Den brukes aktivt for å nå ut med informasjon til medlemmer, beslutningstagere, publikum og presse. Mandager og fredager er gjennomgående de best besøkte dagene. Dette kan trolig forklares ved at EnergiNytt sendes ut fredager.

Energibarometret

2009 var det beste omdømmeåret siste tiåret. Årets siste måling av Energibarometret endte med beste notering noensinne på 54 poeng. I 2009 lå alle kvartalsmålingene over 50 poeng – ikke i noe tidligere år har man overhodet sett 50-tallet.

Omdømmenivået ligger 24 poeng over bunnoteringen fra tre år tilbake, og det er nå langt flere som utdeler toppkarakter enn som gir oss bunnscore. Hver femte nordmann gir bransjen toppkarakter 5 eller 6, mens hver tiende nordmann gir bunnkarakter 1 eller 2. Men vi skal huske at målingen ble foretatt i tidsrommet 4.-13. desember, altså før kuldebølgen og uroen i strømmarkedet.

Tilliten til at bransjen tar riktig pris er nå oppe på 38 poeng. Selv om dette er klart svakere enn det generelle omdømmet, er framgangen på dette punktet relativt større. For tre år siden var denne tilliten til prispolitikken helt nede i 19 indekspoeng, så her har vi altså opplevd en dobling i tilliten.

Leveringspålitelighet er et punkt som tradisjonelt scorer høyt, men også opplevde vi i fjor de høyeste noteringene noensinne. 2 av 3 nordmenn gir oss således toppscore 5 eller 6. Også inntrykket av bransjens innovasjonsevne er høyere enn før. Tilliten til informasjonen som kommer fra bransjen er også all time high. 57 poeng oppnår vi på dette punktet.

Den store framgangen de siste tre årene har skjedd samtidig som verden har fått øynene opp for klimatrusselen, og behovet for fornybar energi er kommet i fokus. Likevel tyder undersøkelsen på at energibransjen ennå ikke har tatt ut potensialet som klimaløser. Det er flere som mener bransjen har et potensial som klimaløser enn som mener vi faktisk gjør noe.

Klimabarometret

I desember, rett før klimaforhandlingene i København, ble det offentliggjort en ny undersøkelse som kartla nordmenns holdninger til klimaspørsmål. En lignende undersøkelse ble gjennomført før sommeren, med oppløftende resultater for kraftbransjen. Dette ble bekreftet og til dels forsterket i desembermålingen.

Samtlige fornybarteknologier scorer langt høyere enn fossil energiproduksjon, selv når den CO₂-renses. Vannkraft har en enestående sterk posisjon i det norske folk, å dømme fra målingen. 9 av 10 har et positivt inntrykk, og nesten 60 prosent svarer ”svært positivt”. Samtidig mener 7 av 10 at

dagens vannkraftutbygging kan gjøres på en måte som gir akseptable naturinngrep. Det er også et flertall som mener vi behøver mer vannkraft for å løse klimautfordringene.

Nordmenn er også helt klare på at fornybar energi er det viktigste klimatiltaket for Norge. Og det er enda flere som gir uttrykk for at det må satses mer på fornybar energi, enn det var ved forrige korsvei i juni.

København

Under klimaforhandlingene i København arrangerte Energi Norge et seminar sammen med Forskningsrådet. Seminaret fokuserte på langsiktige muligheter på offshore vind, og på hvilken politikk som må føres her og nå for å komme dit. Foruten Energi Norge og Forskningsrådet, deltok blant annet representanter for Nexans og GE. LO –leder Roar Flåthen deltok også på seminaret, som var godt besøkt.

The Fight

Ungdomskonkurransen The Fight ble avsluttet i desember. Vinnerne ble bekjentgjort på et lørdagsshow på TV2 som var viet klima og København-konferansen. Oppslutningen om konkurransen var god. Samarbeidspartnerne – Miljøverndepartementet, Natur og Ungdom og Energi Norge – vil nå evaluere tiltaket med tanke på mulig fortsatt samarbeid.

Konkurransen fokuserte på klima og energi, og på behovet for å erstatte fossil energibruk med fornybar energi. Tittelen henspilte på kampen for et bedre klima. Enkelte av Energi Norges medlemsbedrifter var involvert i et samarbeid med lokale videregående skoler om å lage oppgaver.

Klasser fra hele landet deltok i konkurransen. Vinnerne ble utropt av kunnskapsminister Kristin Halvorsen på TV2-showet.

Vel 200 lag var aktive på konkurransens websider underveis, hvorav om lag halvparten leverte ferdige bidrag. De 20 beste ble nominert inn for juryen. Det ble registrert flere tusen ”fans” på hjemmesiden til de ulike bidragene.

Navneendringen

Høstens store prosjekt organisatorisk og kommunikasjonsmessig var utvilsomt navneendringen. Prosjektet fikk fem delprosjekter: Visjon/verdier; Logo, visuell profil; Web; Bilaget; Arrangementet, inkl presentasjon ved adm dir.

Visjon/verdier: Dette delprosjektet startet hele prosessen, siden resultatene her ville legge viktige føringer på det øvrige arbeidet. De ansatte var sterkt involvert i en prosess som omfattet workshoper og enkeltintervjuer. Resultatet i form av visjon, verdier og merkevarestrategi oppleves som godt forankret i organisasjonen. Visjon og verdier ble også fokusert i forbindelse med ”navnedagen”, og ble til og med trukket fram av to av innleiderne fra politisk hold.

Logo/visuell profil: Denne prosessen tok utgangspunkt i visjon/verdier. Den valgte logoen har vært benyttet flittig i ukene etter offentliggjøringen, og har stort sett bare fått positiv respons. Den visuelle profilen, sammen med logoen, oppleves som tidsriktig og frisk.

Web: Dette var tidsmessig det mest omfattende arbeidet. Det ble laget helt ny hjemmeside med nytt innhold, samtidig som et omfattende materiale fra den gamle hjemmesiden ble re-publisert på den nye siden. Tilbakemeldingene er så langt veldig gode.

Bilag i Aftenposten: Samme dag som vi skiftet navn utga vi et bilag i Aftenposten der vi presenterte Energi Norge og energibransjen. Det ble nedlagt et omfattende arbeid i forberedelsene og

stoffinnsamlingen, og resultatet var en helhetlig presentasjon av våre virkeområder. Tilbakemeldingene er gode, og basert på etterspørsel har vi besluttet å trykke et ekstraopplag.

Arrangementet: Det ble lagt betydelig vekt på arrangere en ”navnedag” som kunne markere organisasjon og bransjen på en positiv og fremtidsrettet måte – vi ønsket å fremstå på en måte som stemte overens med merkevarestrategien. Både presentasjonene og politiker- og næringslivspanelet ble planlagt med dette for øye. Presentasjonen fra adm direktør var laget i programvaren ”keynote” (Mac-teknologi), og innholdet vektla grønne forretningsmuligheter og krav til politiske rammevilkår. Panelet besto av samtlige fraksjonsledere fra Energi- og miljøkomiteen på Stortinget, samt sentrale representanter for industri, energibransje og miljøbevegelse. Vi presenterte også prosjektet ”Energi og utvikling”, siden dette representerer noe av det ”nye” energi-Norge, og fordi det ga anledning til å fokusere på medlemmene.

Alt i alt har navneendringsprosjektet gitt bra resultater, og Energi Norge har kommet godt i gang